

Saa ya Utukufu:

Msalaba na Ufufuo

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Yn. 18:33-19:5; Yn. 19:17-22; Yn. 19:25-27; Lk. 2:34, 35; Yn. 20:1-18; 1 Kor. 15:12-20.

Fungu La Kukariri: "Basi Pilato akamwambia, Wewe u mfalme basi? Yesu akajibu, Wewe wasema, kwa kuwa mimi ni mfalme. Mimi nimezaliwa kwa ajili ya haya, na kwa ajili ya haya mimi nalikuja ulimwenguni, ili niishuhudie kweli. Kila aliye wa hiyo kweli hunisikia sauti yangu" (Yohana 18:37).

Kusulubiwa na kufufuka kwa Yesu ndiyo kilele cha Yohana. Sura kumi za kwanza zinahusu takribani miaka mitatu na nusu; sura ya 11-20, kinyume chake, inashughulika na takribani juma moja hadi mawili.

Injili nne zinawasilisha kifo cha Yesu kwa njia tofauti tofauti. Ingawa masimulizi yao yanapatana, kila mwandishi anakazia mambo makuu yenye umuhimu hasa kwa mada za Injili yake. Mathayo anasisitiza utimilifu wa Maandiko; Marko anasisitiza ufanani kati ya ubatizo wa Yesu na msalaba; na Luka anajikita kwa msalaba kama uponyaji na wokovu (kisa cha mwizi msalabani).

Lakini Yohana anawasilisha msalaba kama kutawazwa kwa Yesu, hasa kuhusiana na wazo la saa, ambayo inayorejelewa mara nyingi katika kitabu (Yn. 7:30, Yn. 8:20, Yn. 12:27). Wazo hili la kutawazwa ni taswira ya kushangaza kwa kuwa kusulubiwa kulikuwa njia ya kufedhehesha na ya aibu zaidi ambayo Warumi walitumia. Tofauti hii inaelekeza katika taswira ya kushangaza kabisa ambayo Yohana anawasilisha: Yesu anakufa kwa aibu, lakini, wakati huo huo, ni kutawazwa kwake kwa utukufu kama Mwokozi.

*Jifunze somo la juma hili unapojiandaa kwa ajili ya Sabato ya Desemba 21.

Kweli ni Nini?

Katika Yohana 18:28–32, shitaka la Yesu halielezewi kwa kina. Lengo ni kuletwa kwa Yesu mbele ya Pontio Pilato.

Soma Yohana 18:33–38. **Pilato na Yesu walizungumzia nini?**

Liwali anamwuliza Yesu ikiwa Yeye ndiye mfalme wa Wayahudi (Yn. 18:33). Ni rejea ya kwanza ya cheo hiki lakini haitakuwa ya mwisho. Yesu anamwuliza Pilato kama anauliza hivi kwa ajili yake mwenyewe au wengine walisema kwamba alikuwa. Swali Lake linapindua mambo kwa liwali, akiuliza ikiwa anaelewa anazungumza na nani. Msomaji tayari anajua kwamba Yesu ndiye Mfalme. Je, liwali atajua?

Pilato anajibu kwa swali lake mwenyewe: “ ‘Ama! ni Myahudi mimi? Taifa lako na wakuu wa makuhani ndio waliokuleta kwangu. Umefanya nini?’ ” (Yn. 18:35). Ilikuwa ni kukwepa, kulikotokana na kuudhiwa na matumizi ya karibu ya swali la Yesu. Ilikuwa ni hatua ya kwanza ya liwali kujitenga na kweli, akiacha chuki uzuie mtazamo wake.

Yesu anajibu kwamba ufalme wake si wa ulimwengu huu (Yn. 18:36). Kisha Pilato kwa kujua anahitimisha kwamba Yesu anadai kuwa mfalme (Yn. 18:37). Hili linasababisha Yesu kutoa maelezo muhimu kwamba alizaliwa ili kushuhudia kweli na kwamba kila aliye “ ‘wa hiyo kweli’ ” huisikia sauti Yake (Yn. 18:37).

Kisha Pilato akauliza, “ ‘Kweli ni nini?’ ” (Yn. 18:38). Lakini hakusubiri jibu. Badala yake, anatoka nje ili kujaribu kumwokoza Yesu kutoka kwa umati.

Kweli ni mada katika Injili ya Yohana. Kama Neno la milele (*logos*, Yn. 1:1–5), Yesu ndiye Nuru na Kweli. Haya yote ni kinyume na giza na makosa. Amejaa neema na kweli (Yn. 1:14). Neema na kweli vilikuja kwa njia Yake (Yn. 1:17). Yohana Mbatizaji aliishuhudia kweli (Yn. 5:33). Yesu alithibitisha kwamba Baba yake ni “wa kweli” (Yn. 7:28). Yesu mwenyewe aliisikia kweli kutoka kwa Baba Yake (Yn. 8:40). Yesu ndiye “njia, na kweli, na uzima” (Yn. 14:6). Neno la Mungu ni “kweli” (Yn. 17:17). Licha ya swali lake, Pilato alikosa fursa ya kuijua kweli kwa sababu ya hisia za chuki, maamuzi yake ya awali, na shinikizo iliyomkabili.

Unalielewaje wazo la Yesu kama Kweli?

Mtazame Mtu Huyu!

Soma Yohana 18:38–19:5. Pilato alijaribu kuwashawishi watu kuomba kuachiliwa kwa Yesu?

Pilato hakusubiri jibu toka kwa Yesu kuhusu kweli. Badala yake, aliwatokea watu ili kujaribu kuwashawishi. Kwa kuzungumza nao badala ya kumwachilia tu Yesu, Pilato alijiweka katika hali ngumu. Viongozi wa kidini walitambua kwamba wangeweza kumfanyia hila liwali kupitia umati.

Pilato anarejelea desturi ya kumwachilia mfungwa wakati wa Pasaka na kuuliza ikiwa watu wanataka amwachilie “mfalme wa Wayahudi.” Kwa kushangaza, na kwa kinaya kabisa, watu wanaomba kuachiliwa kwa mhalifu aitwaye Baraba badala ya Yesu asiye na hatia.

Sasa dhihaka na kuaibishwa kwa Yesu vinaanza. Askari wa Kirumi wanashona taji ya miiba, wanamvika vazi la zambarau, na kuendelea kuja na kumwita/kumsalimu kwa dhihaka kama mfalme wa Wayahudi. Aina hii ya salamu za askari zingekuwa sawa na jinsi walivyomsalimu mfalme, lakini hapa ilifanywa kwa dhihaka.

Kwa kutumia huruma ya watu, Pilato anaonekana kuwa anatafuta njia fulani ya kumwachilia Yesu. Anamtoa Yesu nje akiwa amevaa taji ya miiba na vazi la zambarau. Tukio hilo, ambalo halijatajwa na Yohana, linamwonesha Yesu akiwa katika vazi la kifalme la dhihaka, huku liwali akiwasihi watu “‘Kumtazama mtu huyu!’” (Yn. 19:5). Hii inamkumbusha msomaji maneno ya Yohana Mbatizaji katika Yohana 1:29, “‘Tazama, Mwana-Kondoo wa Mungu, aichukuaye dhambi ya ulimwengu!’” Inashangaza kwamba liwali mpagani anamtoa Masihi katika vazi la kifalme mbele ya Israeli.

Hata hivyo, kama Yohana 19:6–16 inavyoonesha, watu wanataka Yesu asulubiwe, kwa msingi wa madai Yake ya kuwa Mwana wa Mungu. Hili linamtia hofu Pilato ambaye anatafuta zaidi kupanga kuachiliwa kwa Yesu. Lakini viongozi wanaweka muhuri juu ya hatima ya Yesu kwa kudai kwamba kumwachilia ni kumpinga Kaisari. Wanajua kwamba uaminifu wa Pilato kwa Kaisari ungemaanisha kwamba asingeweza kumwachilia mtu anayedai nafasi sawa. Viongozi wanasema hawana mfalme ila Kaisari. Hivyo, chuki yao ya kina kwa Yesu ilikuwa kubwa zaidi kuliko matarajio yao ya kitaifa. Ili kuondokana na huyu Yesu, walikuwa tayari kuachilia madai ya kutaka uhuru kama taifa.

Inaogofya kiasi gani—mtawala mpagani anataka kumwachilia Yesu huku viongozi wa kiroho wa taifa, ambao walipaswa kumtambua, walitaka asulubiwe badala yake! Ni masomo gani tunaweza kujifunza kutokana na hili sisi wenyewe?

" 'Imekwisha' "

Kama Yohana 19:17-22 inavyoonesha, Pilato aliandika anuani kwa lugha ya Kilatini, Kiyunani na Kiebrania iliyosema, " 'Yesu Mnazareti, Mfalme wa Wayahudi' " (Yn. 19:19). Viongozi wa kidini walitaka ibadilishwe. Pilato hakukubali, na anuani hiyo ilibaki, ushuhuda wa kimya wa ukweli kuhusu Yesu na moja ya alama kwamba Yesu ametawazwa msalabani kama Mfalme. Hapa alikuwa Yesu, Mfalme wao kweli, Mfalme wa Wayahudi, akining'inia msalabani kama mhalifu wa kawaida.

"Mamlaka ya juu kuliko Pilato au Wayahudi ilikuwa imeelekeza kuwekwa kwa anuani hiyo juu ya kichwa cha Yesu. Kwa majaliwa ya Mungu ilipaswa kuamsha mawazo, na uchunguzi wa Maandiko." —Ellen G. White, *The Desire of Ages*, uk. 745.

Soma Yohana 19:25-27. Ni tukio gani lenye mguso kuhusu mama yake Yesu lililotokea msalabani?

Miongoni mwa wale waliosimama chini ya msalaba siku ile walikuwa Yohana, mwanafunzi mpendwa, pamoja na Mariamu, mama yake Yesu, na wengine. Miaka mingi kabla, Simeoni alikuwa ametabiri uzoefu huu wakati Yusufu na Mariamu walipomleta Yesu hekaluni ili kumweka wakfu/ambariki (*linganisha na Lk. 2:34, 35*). Sasa katika wakati za kufa Kwake, Yesu anazungumza na mama yake. " 'Mama, tazama mwanao!' " na kwa Yohana anasema, " 'Tazama mama yako!' " (Yn. 19:26, 27).

Soma Yohana 19:28-30. Ni nini umuhimu wa maneno ya Yesu ya kufa, "Imekwisha"?

Kitenzi cha Kigiriki teleō (kumaliza, kukamilisha, kutekeleza) katika aya ya 28 ("yote yamekwisha kumalizika,") ni kitenzi kile kile kinachotumiwa katika aya ya 30 ("Imekwisha"). Zaidi ya hayo, neno linalohusiana, teleioō hilo (kumaliza, kukamilisha) pia linaonekana katika aya ya 28 kurejelea kutimizwa kwa Maandiko ("andiko litimizwe,"). Ijapokuwa tukio hilo lilikuwa la kutisha, kila kitu kilikuwa kinatimizwa, malizika na kukamilishwa.

Yesu anaposema, "Imekwisha!" Anakamilisha, anatimiza, kazi ambayo Baba alimpa aifanye.

Yesu aliposema, "Imekwisha," hilo linamaanisha nini kwa kila mmoja wetu? Nini ilikuwa imekwisha, na hilo linatumikaje maishani mwetu?

Kaburi Tupu

Soma Yohana 20:1-7. Kuna umuhimu gani kwetu kuhusu kile kinachoelezewa katika aya hizi?

Yesu alikufa Ijumaa alasiri na alifufuka alfajiri na mapema Jumapili. Kwa sababu Sabato ilikuwa imekaribia alipozikwa (Yn. 19:42), mchakato wa maziko ulifanyika kwa haraka na haukukamilika. Ingawa walimpenda Yesu sana, wafuasi Wake waliitunza siku ya Sabato na hawakwenda kaburini (*linganisha na Mk. 16:1, Luka 23:56*). Baada ya Sabato, wanawake kadhaa walinunua manukato ili kuja nayo kaburini Jumapili asubuhi. Kwa mshtuko wao, jiwe lilikuwa limeondolewa, na kaburi lilikuwa tupu.

Mariamu Magdalene alikuwa mmoja wa wale waliofika kaburini mapema. Alikimbia kwenda kuwaambia Petro na Yohana kile alichokiona. Watu hao wawili walikimbia kwenda huko. Yohana alimzidi mbio Petro na kufika wa kwanza. Akainama chini, akachungulia ndani, akaona sanda ambayo Yesu alikuwa amefungwa. Lakini hakuvingia ndani.

Hata hivyo, Petro aliingia ndani na akaona sanda ikiwa imelazwa humo. Pia, aliona lesa ambayo iliyokuwa kichwani pa Yesu, lakini haikuwa pamoja na vitambaa vingine. Ilikuwa imekunjwa na kuwekwa kando.

Soma Yohana 20:8-10. Nini maana ya lesa iliyokuwa imekunjwa?

Baada ya Petro kuingia kaburini, ndipo Yohana naye akaingia. Yohana 20:8 inasema kwamba aliingia, akaona na kuamini. Kwa nini kuona vitambaa vya sanda vimelala pale na lesa ikiwa kando, ikiwa imekunjwa, kungemfanya Yohana aamini kwamba Yesu amefufuka katika wafu?

Ili kujibu swali hili, ni muhimu kutafakari kwa nini kaburi lilikuwa tupu kwa kuanzia. Jibu la kawaida zaidi lingekuwa wizi kaburini. Lakini maelezo haya si ya kweli kwa sababu tatu. Kwanza, Mathayo anatwambia kwamba kaburi lililindwa (Mt. 27:62-66), na kufanya wizi kaburini usiwezekane. Pili, wezi wa makaburini kwa kawaida huiba vitu vya thamani, si miili inayooza. Tatu, wezi wa makaburini wako katika haraka na hawakunji vitambaa vya sanda. Si ajabu, basi, kwamba Yohana alipoiona lesa iliyofungwa kichwani kimekunjwa, aliamini kwamba Yesu alikuwa amefufuka ufuni.

Yesu na Mariamu

Soma *Yohana 20:11-13*. Nini kilitokea hapa kinachoonesha kwa nini Mariamu Magdalene bado hakuelewa maana ya kaburi lililo tupu?

Rejea ya mwisho kuhusu Mariamu katika aya kabla ya hii ni pale anapowaambia Petro na Yohana kuhusu kaburi tupu (Yn. 20:2). Wakakimbia hadi kaburini, naye akarudi huko baadaye kidogo. Baada ya Petro na Yohana kulikagua kaburi, waliondoka humo. Lakini Mariamu alirudi na, akilia, akakawia huko. Bila shaka alikuwa amelia sana katika siku chache zilizopita. Na sasa—hili nalo? Akainama, akatazama ndani.

Kwa kushangazwa, malaika wawili waliovaa mavazi meupe walikuwa ndani ya kaburi, wameketi mahali ambapo mwili wa Yesu ulikuwa umelazwa. Walimwuliza, “ ‘Mama, unalilia nini?’ ” (Yn. 20:13). Jibu lake la uchungu lilikuwa kwamba wamemwondoa Bwana wake, wala hakujua walikomweka.

Soma *Yohana 20:14-18*. Nini kilibadilisha kila kitu kwa Mariamu?

Kupitia macho yaliyojaa machozi, Mariamu aligeuka na kuona mtu amesimama nyuma yake. Kwa maneno yanayofanana na yale ya malaika, Mgeni anauliza, “ ‘Mama, unalilia nini? Unamtafuta nani?’ ” (Yn. 20:15). Anafikiri anazungumza na mtunza bustani na kumwomba amsaidie kuupata mwili wa Yesu.

Mgeni anasema neno moja, “Mariamu.” Ulikuwa ni ufunuo wa neno moja uliobadilisha yote. Ghafla, Mariamu aliyeshangaa anatambua kwamba Yesu aliyefufuka anazungumza naye na anamtambua. Yesu anasisitiza kwamba asimzuie, kwani ni lazima apae kwenda kwa Baba Yake. Lakini kazi yake ni kwenda na kuwaambia wanafunzi kwamba Anapaa kwenda “ ‘kwa Baba yangu Naye ni Baba yenu, kwa Mungu wangu Naye ni Mungu wenu,’ ” (Yn. 20:17). Mariamu alitimiza utume wake. Aliwaambia wanafunzi kwamba alikuwa amemwona Bwana na pia aliwaambia maelezo mengine yote aliyokuwa amempatia (Yn. 20:18).

Soma *1 Wakorintho 15:12-20*. Kwa mujibu wa Paulo, imani yetu ya Kikristo yafaa nini ikiwa Kristo asingefufuka katika wafu?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, " 'Imekwisha,' " uk. 758-764; " 'Bwana Amefufuka,' " uk. 779-787; na " 'Unalilia Nini?' " uk. 788-794, katika *The Desire of Ages*. Tazama pia, Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Nampa, ID: Pacific Press, 2020).

"Pilato alitamani kumweka huru Yesu. Lakini aliona kwamba asingeweza kufanya hivi, na bado akabaki na cheo chake na heshima. Badala ya kupoteza mamlaka yake ya kilimwengu, aliamua kumtoa kafara mtu asiye na hatia. Ni wangapi, ili kuepuka hasara au mateso, kwa namna ileile wanatoa kafara kanuni. Dhamiri na wajibu vinaelekeza katika njia moja, na ubinafsi huelekeza katika njia nyingine. Mkondo huelekeza kwa nguvu katika mwelekeo mbaya, na yule anayefanya maridhiano na uovu anapeperushwa mbali kwenye giza nene la hatia." — Ellen G. White, *The Desire of Ages*, uk. 738.

"Kristo hakuutoa uhai Wake mpaka alipomaliza kazi aliyokuja kuifanya, na kwa pumzi yake iliyokuwa inatoka alisema, 'Imekwisha.' Yohana 19:30. Alikuwa ameshinda vita. Mkono wake wa kuume na mkono wake mtakatifu ulikuwa umempatia ushindi. Kama Mshindi alisimika bendera Yake juu ya vilele vya milele. Je, hapakuwa na furaha miongoni mwa malaika? Mbingu zote zilishinda katika ushindi wa Mwokozi. Shetani alishindwa, na alijua kwamba ufalme wake ulikuwa umepotea.

"Kwa malaika na malimwengu ambayo hayakuanguka kilio, 'Imekwisha,' kilikuwa na maana kubwa. Ilikuwa kwa ajili yao na kwetu sisi kwamba kazi kubwa ya ukombozi ilikuwa imetimizwa. Wao pamoja nasi tunashiriki matunda ya ushindi wa Kristo." — Ellen G. White, *The Desire of Ages*, uk. 758.

Maswali ya Majadiliano:

1. Ni michakato gani ya kufanya uamuzi inayoweza kukusaidia kuepuka kufanya kosa ambalo Pilato alilifanya?

2. Kwa nini Yesu alipaswa kufa badala yetu? Kwa nini ilimbidi awe Mbadala wetu? Kwa nini kifo Chake kilikuwa cha lazima ili tupate wokovu? Ni vifungu vipi vya Maandiko vinavyounga mkono jibu lako?

3. Kuna uhusiano gani kati ya uthibitisho wa Maandiko na uthibitisho wa kihistoria linapokuja suala la imani katika ufufuo wa Yesu? Yaani, ni uthibitisho gani wa kihistoria unaothibitisha kwa nguvu ufufuo wa Yesu?

4. Tafakari 1 Wakorintho 15:12-20. Mtu anaelewaje maana ya wazo kwamba, pasipo ufufuo wa Kristo, "waliolala katika Kristo wamepotea" (1 Kor. 15:18), ikiwa wale "waliolala katika Kristo" wataenda mbinguni mara moja? Maneno ya Paulo hapa yathibitishaje ukweli kwamba wafu wanalala mpaka ufufuo wakati wa kurudi kwa Kristo?